

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 865

Umumi hayata müessir âfetler dolayısıyla alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/706)

T. C.

Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 2210/3105

9 . 7 . 1964

Millet Meclisi Başkanlığına

İmar ve İskân Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı 5 . 6 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «Umumi hayata müessir âfetler dolayısıyla alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

GEREKÇE

Memleketimiz, zaman zaman meydana gelen yer sarsıntısı, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, yangın ve çığ gibi âfetler dolayısıyla birçok can ve mal kayıplarına uğramaktadır. Bu âfetler dolayısıyla doğan zararları karşılamak üzere 1959 yılında yayımlanmış bulunan 7269 sayılı «Umumi hayata müessir âfetler dolayısıyla alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair Kanunun» 4 senelik uygulanması sonunda yardımın süratle yapılabilmesi ve iyi sonuçlar alınabilmesi için, bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bâzı maddeler eklenmesi zorunluğu doğmuştur.

Maddelerin gerekçesinde ayrı ayrı açıklandığı üzere değişiklik genel olarak :

1. Genel hayata etkililiğin tesbitine dair bir yönetmelik hazırlanması,
2. Âfetzedelerin barındırılmaları veya başka yerlere iskânlarının daha süratli olabilmesi için çeşitli Bakanlıklar temsilcilerinden kurulacak komisyonların daraltılması,
3. Âcil yardım süresinin uzatılması,
4. Âcil barınma ihtiyacını karşılamak üzere İmar ve İskân Bakanlığınca portatif baraka yap-tırma veya satınalma veya kira ile bina tutma yetkisinin verilmesi,
5. Âfetlerle ilgili kadastro işlerine ilişkin uygulama esaslarının Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bağlı bulunduğu Bakanlıkla - İmar ve İskân Bakanlığınca müştereken bir yönetme-likle tesbit edilmesi,
6. Kıymet belgelerinin düzenlenmesi, dağıtımı ve kullanma şeklinin açıklığa kavuşturulması,
7. Belediye ve köy tüzel kişiliklerine tanınan mülkiyet edinme suretiyle hak sahiplerine tem-lik işinin, Hazineye tanınması,

8. Âfet bölgesinde fazla yapılan (binaların) daire ihtiyaçlarına, memurlara, halka ve turistik ihtiyaçlara tahsisi,

9. Resmî ve özel ortaklıkların elinde bulunan inşaat malzemesinin tercihan ve öncelikle âfet işlerine tahsisi,

10. Yeni kurulacak köylerin içme suyu ile dere ve sel yataklarının ıslahının ilgili dairelerce tercihan ve öncelikle yapılması,

11. İnşa edilmiş veya edilmekte olan binaların maliyetinin âfetzedelerin ödeme güçlerine oranla yüksek olması hallerinde borçlanma bedellerinin Bakanlar Kurulu kararıyla % 50 ye kadar indirilebilmesi esaslarını kapsamaktadır.

Maddelerin gerekçesi.

Madde 1. — 7269 sayılı Kanunun birinci maddesi genel hayata etkili âfetlerin türlerini saymakta ve genel hayata etkililik kararının Bakanlar Kurulunca verileceğini belirtmektedir.

Genel hayata etkili âfetin bir tanifi yapılmamış olduğundan, uygulayıcılar arasında farklı görüşler meydana gelmektedir. Bu sebeple genel hayata etkililik unsur ve esaslarının bir yönetmelikle tesbiti uygun görülmüştür.

Madde 2. — Bu madde âfete uğramış veya uğrayabilen bölgelerin tesbitinin kimler tarafından yapılacağını göstermektedir. Eski madde yangından başka bütün âfet bölgelerinin İmar ve İskân, Bayındırlık, İçişleri, Millî Eğitim ve Tarım Bakanlıkları tarafından tesbit edileceğini âmir bulunmakta idi. Uygulamada bu Bakanlık temsilcilerinin bir araya gelememesi sebebiyle, bu gibi bölgelerin tesbiti ya çok güç ve geç oluyor, ya da gereksiz bir formaliteden ibaret kalıyor. Esasen bu tesbit işi tamamen teknik konulara aidiyetli, Bayındırlık Bakanlığı ile İmar ve İskân Bakanlığı görevleri arasında bulunmaktadır. Mülkiye âmirlerinin muntakasındaki âfet sahaslarından haberdar olmalarını ve yakından ilgilenmelerini sağlamak bakımından İçişleri Bakanlığı da her türlü âfet sahasının tesbitine iştirak ettirilmiştir. Bu sebeple su baskımına uğrayan ve uğrayabilecek yerlerin yalnız Bayındırlık ve İçişleri Bakanlıklarınca, diğer âfetlere uğrayan veya uğrayabilecek yerlerin ise, ilgi ve ihtisas bakımından İmar ve İskân ve İçişleri Bakanlıklarınca tesbiti, yangına uğrayabilecek bölgelerin de eski maddede olduğu gibi mahallî belediye ve ihtiyar meclislerince tesbiti uygun görülmüştür.

Madde 3. — Bu madde âfet bölgelerinde yapılacak yapıların tabi olacağı fennî şartları göstermektedir. Eski madde, bütün âfet türleri için bir tek yönetmelik düzenlenmesini âmir bulunmakta idi. Âfetlerin çeşitli ve tabi olacağı şartların değişik olması göz önüne alınarak, yer sarsıntısı için bir yönetmelik yapılması, diğer âfetler için de raporlar düzenlenmesi öngörülmüştür. Bu yönetmelik ve rapor esaslarının uygulanmasının, belediye teşkilâtı olan yerlerde belediyelere, olmayan yerlerde ise bölge içinde ve çeşitli dairelerde bulunan teknik elemanlara görev vermek suretiyle, mülkiye âmirlerince sağlanması kabul olunmuştur.

Madde 4. — 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu gereğince âcil kurtarma ve yardım programlarının yapılması ve uygulanması sivil savunma teşkilâtı bulunan yerlerde, bu teşkilâta verilmiştir. Bu bakımdan madde ona göre yeniden düzenlenmiş bulunmaktadır.

Madde 6. — İlaş ve tedavinin eski maddede ne kadar devam edeceği gösterilmediğinden, tatbikatta tereddütler hâsıl oluyordu. Bu sebeple, ilaş ve tedavinin âfetin bittiği tarihten itibaren «15» gün daha devam etmesi uygun görülmüştür.

Madde 13. — Bu madde âfeti müteakip tesbit işlerinin kimler tarafından ne şekilde yapılacağı, tamir olunacak veya yıkılacak binaların tabi olduğu usul ve işlemleri göstermektedir.

Su baskını, kaya düşmesi, yer kayması ve çığ gibi âfetlere uğriyan yerlerde bu âfetlere karşı alınacak tedbirler, topluluğun başka yere taşınmasından daha az masraflı ise, Fon'dan harcama yapmak suretiyle gerekli tedbirlerin alınabilmesi ve âfeti müteakip inşaat bitinceye kadar aradan uzun zaman geçmesi dolayısıyla İmar ve İskân Bakanlığınca kiralık bina tutulması veya portatif barakalar satın alınması ve üç ay kira bedeli alınmaması esasları da bu maddeye eklenmiştir.

Madde 14. — Âfet bölgeleri içinde ikamet etmek ve yeni bina yapmak altıncı maddedeki fen kullarınca tehlikeli görülen yerler, sınırları, krokide gösterilmek suretiyle yasaklanmış âfet bölgesi olarak ilân edileceği ve tehlikenin giderilmesi nisbetinde sınırların daraltılabileceği esası kabul edilmiştir.

Madde 15. — Eski maddedeki imar plânları bulunmayan yerlerin imar plânlarının bir yıl içinde yapılacağı hükmünün realite ile bağdaşmadığı denenmiş olduğundan, bu kayıt, «kısa zamanda bitirilmesi» şeklinde düzenlenmiştir.

Madde 16. — Eski maddede: Âfete uğramış bir topluluğun bir yerden başka bir yere taşınmasında maddede yazılı Bakanlıkların müşterek tetkiki ile iskân mahalli tesbit edildikten sonra Bakanlar Kurulu kararıyla nakli yapıyordu.

Uygulamada aynı belediye ve köy sınırı dâhilinde yapılacak nakillerde durum yalnız İmar ve İskân Bakanlığınca tetkik edilmekte, sınır dışına yapılan nakillerde ise maddede adı geçen Bakanlıkların mütehasıs elemanları tarafından taşınma yerinin tetkik ve tesbiti yapılmaktadır. Bu göz önüne alınarak maddeye açıklık vermek ve işlerin süratini sağlamak bakımından madde yazılı şekilde düzenlenmiştir.

Keza âfete uğrayan ailelerin maddi durumları sarsılmış olacağından nakil masrafı olarak aile başına ilçe sınırları içindeki yer değiştirmelerde 1 000 T. L., ilçe sınırları dışındaki yerleştirmelerde 2 bin lirayı geçmemek üzere borçlanma suretiyle yardım yapılması esası uygun görülmüştür.

Madde 17. — Eski maddede âfet bölgelerinde hasara uğrayan taşınmaz mallar üzerinde yapılan binaların tahsis şekli için köy ve belediye tüzel kişiliklerine yetki tanınmıştı. Tatbikatta karşılaşılan güçlükler sebebiyle, imar ve istikamet plânlarına göre parselleyip Hazine adına tescilden sonra hak sahiplerine dağıtma yetkisi İmar ve İskân Bakanlığına verilmiştir.

Ancak âfete uğrayanlar veya uğraması muhtemel olanlar aynı köy ve belediye sınırları içine taşındıkları takdirde, arsalarından faydalanmaları mümkün görüldüğünden, yalnız sağlam binalarına kıymet belgesi verilmesi ve bu sınırlar dışına nakledildikleri takdirde de arsalarına ve sağlam binalarına kıymet belgesi verilmesi esası kabul edilmiştir.

Madde 18. — Eski madde âfet sahaları ve bölgelerinde bina yaptırılacak yerlerin kadastrosu; ilânların yapılmasına ve kadastro komisyonlarının kurulmasına lüzum kalmaksızın tasarruf tetkikleri mahalli kadastro müdürü veya tapu müdürü tarafından yapılmak suretiyle 2613 sayılı Kanun uyarınca ve tercihan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne yaptırılacağı amirdir.

Âfetzede her türlü ihtiyaç ve barınma görevini üzerine almış bulunan İmar ve İskân Bakanlığının süratle yapacağı konutlarla ilgili kadastro işlerinde sürati sağlamak bakımından seyirci kalması, takip ve kontrolünü yapamaması, borçlandırma ve inşaat işlerini geciktirmektedir. Âfet olayının önemi dikkate alınarak kanunun 18 nci maddesini kapsıyan uygulanma esaslarının İmar ve İskân Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne bağlı bulunduğu Bakanlık arasında müştereken tesbit edilerek bir yönetmelikle belirtilmesi uygun görülmüştür.

Madde 19. — Eski kanunda kıymet takdiri için kurulmakta olan komisyonlarda köy ve şehirlerde mülk sahiplerinden birer kişi de katılmakta, uygulamada hakiki değerleri ve durumu bilen bir elemanın yokluğu, komisyon takdirlerinin günün ölçülerine sığmayacak miktarlara ulaşmasına sebep olmaktaydı. Bu bakımdan komisyonlara mülk sahibi yerine mahallin durumunu yakinen izleyen Maliye veya Tapudan bir elemanın katılması daha uygun görülmüş ve madde ona göre değiştirilmiştir.

Madde 21. — Bu madde ile âfet bölgelerinden yalnız köylerde sağlanabilen arazi işlemlerinin kasaba ve şehirlerde de uygulanması ahenkleştirilmek istenilmiştir.

Madde 22 - 23. — Maddelerle yasaklanmış âfet bölgelerinde âfetzede terk ettiği taşınmaz mallara kıymet takdiri, kıymet belgelerinin düzenlenmesi, bu belgelerin dağıtma ve kullanma şekli hükme bağlandığı gibi eski maddelerdeki belediye ve köy tüzel kişiliğine tanınan mülkiyet iktisabı ve hak sahiplerine devir ve temlik işlerinde birtakım güçlüklerle karşılaşıldığından bu iktisap hakkı ve sahiplerine temlik doğrudan doğruya Hazineye tanınmış, bu suretle yapılacak işlemlerin hızla yürütülmesi sağlanmıştır.

Madde 27. — Maliyet bedelinin hesabında (yol, su, elektrik, kanalizasyon) un dâhil edilmeyeceği ve borçlanmanın bu esasa göre yapılacağı yeni maddede açıkça hükme bağlanmıştır.

Madde 28 - 29 - 30. — neu maddelerle kamulaştırmaya tabi arazi içindeki bina sahiplerinin yazılı müracaat ve taahhütname vermesi halinde kendilerine ev yapılacağı, iştirak veya müşterek mülkiyet halindeki hisse sahiplerine ayrı ayrı ev yapılması hakkı kabul edilmiştir.

Madde 31. — Âfeti mütaakıp hak sahiplerine verilmek üzere mevzuat dâhilinde yaptırılan binalardan, çeşitli sebeplerle elde kalanlarının eski maddede, hasar görmüş dar gelirli halka ve memurlara kiralanmak şartıyla maliyet bedeli üzerinden mahallî belediyelere devri kabul edilmiştir.

Köyler için bir hüküm bulunmaması ve maddenin işler bir duruma gelmesi düşüncesiyle, binalar tahsis edilmeden önce o yerde tekrar âfet vukua gelmiş ise elde kalan binaların açıkta kalan âfetzedelere tercihan tahsisi, böyle bir hal vâkı olmadığı takdirde: Genel bütçeye dâhil dairelerin ihtiyacını karşılamak üzere Maliyeye devri, ihtiyac olmaması halinde, kirada oturan memurlara, halka, kamu hizmetlerine, turistik gayelere kiralanmak üzere maliyet bedeli üzerinden borçlandırmak suretiyle belediyelere ve köy tüzel kişiliklerine devri, bu da mümkün olmadığı takdirde genel hümlere göre idare ve tasfiye edilmek ve elde edilen gelir Fona irat kaydedilmek üzere Maliye Bakanlığına devri uygun görülmüştür.

Madde 33. — Bu maddenin (E) fıkrasına yapılan ekleme ile Fona yeni bir gelir kaynağı düşünülmüştür.

Kızılay'a yurt dışından yapılacak yardım hakkında Kızılaç derneklerinin çağrısı üzerine yapılan aynı ve nakdi bağışlar, anlaşmalar gereğince Kızılay'dan başka bir yere verilemeyeceğinden istisna kabul edilmiştir.

Madde 36. — Âfet bölgelerinde yeniden inşa edilecek yapı, yol, kanalizasyon tesisleri için harita ve imar plânı gibi imar işleri Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile Fondan ayrılacak para ile yapılması kabul edilerek, tatbikatta kolaylık temin edilmiş ve maddeye açıklık verilmiştir.

Madde 39. — Âfetlerle ilgili uygulamalarda, zeteri kadar tahsisat bulunmamakta, Fona yatırılacak hisselerin bir aylık müddetle dahi ertelenmesi, malî kaynakların zayıflamasına sebeb olmaktadır. Tahsilâtın zamanında yapılmasını sağlamak amacı ile düzenlenen yeni madde ile ertelenmeye ait fıkra kaldırılmış ve bu arada gecikme cezasının uygulanmasında mazeret takdirini kapsıyan hükmü de değiştirilmiştir.

Madde 40. — Eski maddede borçlanma bedelleri meskenlere hasredilmiş ve 20 yılda eşit taksitlerle tahsili kabul edilmiş idi.

Değişik madde ile borçlanmalar dükkân, dükkârlı ev, otel, fırın gibi ticari yapılara da teşmil edilmiş ve meskenler için 20 yıllık süre 25 yıla çıkarılmak suretiyle ödeme kolaylığı sağlanmıştır. Ayrıca âfetten hasar gören binalar için borçlanma ile yardım yapılacağı, yine hasara uğrıyan tapusuz binalar için kefalet veya tapulu başka bir malının potek edilmesi suretiyle borçlandırılarak yardım yapılacağı bu maddede yer almıştır.

Madde 42. — Eski kanunda mevcudolan muafiyetlere, belediye ruhsat ve hareından da muaf tutulması ilâve ve kabul olunmuştur.

Madde 43. — Eski kanunun 6 ve 8 nci maddelerindeki mükelleflere tanınmış hakların işin kapsamı göz önüne alınarak 4 nci ve 9 ncu maddelerdeki vazifeli ve mükelleflere de uygulanması öngörülmüş ve madde ona göre değiştirilmiştir.

Geçici 6. — Madde kanunun yayımı tarihinden önce yapılan binalar için Emlâk Kredi Bankasına verilen borç paralarının faizleri: Kanunun yayımı tarihinden itibaren Fondan karşılanacağı ve Fondan karşılanan bu faizlerin, banka ve sigorta işlemleri vergisinden muaf olacağı kabul olunmuştur.

Geçici madde 7. — Borç ve taksitlerin ödenmesi için eski maddede verilen bir aylık sürenin kısa olması sebebiyle 6 aya çıkarılmıştır. Böylece köylünün bir mahsül dönemini idrak etmesi düşünülmüştür.

Ek madde 1. — Bu kanuna göre yapılacak binaların süratle tanımlanması için resmî ve özel ortaklıkların elinde bulunan inşaat malzemesinin Bakanlığın talebi üzerine tercihan verilmesi hükmü kabul edilmiştir.

Ek madde 2. — Âfet sebebiyle yeniden kurulan köy ve meskûn yerlere içme suyu getirilmesi, tehlikeli dere ve sel yataklarının düzeltilmesi, İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine Bayındırlık Bakanlığınca tercihan ve öncelikle yapılması hükmü kabul olunmuştur.

Ek madde 3. — Âfete uğriyanların Hazine ve diğer kurumlara olan borçları Bakanlığın talebiyle erteleneceği uygun görülmüştür. Çünkü, böyle bir duruma düşen vatandaşların ödeme güçleri de zayıflamış olacaktır.

Ek madde 4. — Bu kanunun yayımı tarihine kadar gerek özel kanunlarla gerekse bu kanun hükümlerine göre yapılmış ve yapılacak binaların borçlandırma bedelleri, ilgililerin geçim durumları göz önüne alınarak İmar ve İskân Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararıyla maliyet bedelinin yarısına kadar indirileceği uygun görülmüştür.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No. 1/706
Karar No. 2

12 . 2 . 1965

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisinin 8 . 12 . 1964 günlü 19 ncu Birleşiminde, «Umumi hayata müessir âfetler dolayısıyla alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi» hakkındaki kanun tasarısını incelemek üzere İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarının beşer üyesinden kurulan Geçici Komisyonumuz, aşağıdaki sonuçlara varmıştır:

İlgili Hükümet temsilcilerinin hazır bulundurulmasıyla 15 . 5 . 1959 gün ve 7269 sayılı Kanunda, bugüne kadarki uygulamanın zaruri kıldığı değişikliklerin yapılması ve bazı hükümlerin eklenmesi esas itibariyle Komisyonumuzca da kabul olunmuştur.

Gerçekte, yer sarsıntısı, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, yangın ve çığ gibi âfetlerde uğranılagelen büyük can ve mal kayıplarının karşılanması güç ve hattâ imkânsız bir keyfiyettir.

Bununla beraber, kanunda, özellikle âfete maruz kalabilecek, tehlikeli durumda olan sahalarda da önceden tedbirler alınabilmesini mümkün kılacak,

Ayrıca yardımların biraz daha çabuklaştırılmasını sağlayacak ve idare âmirlerinin tedavi yardımlarında olağanüstü yetkisini uzatabilecek,

Genel hayata etkililiği, esasları kanunda belirtilen bir yönetmelikle tesbit ederek daha objektif kriterlere bağliyabilecek,

Âfetlerden sonra, yıllarca açıkta kalınmasını bertaraf edebilmek üzere muvakkat barakalar yaptırılmasını, satın alınmasını veya bina satın alınmasını ve kiralanmasını imkân dâhiline koyacak,

Âfet bölgelerinin kadaastro işlerinin, genel hükümlere paralel ve fakat daha süratle yapılmasını, köy ve belediye tüzel kişilerine tanınan hakkın Hazineye tanınması suretiyle kolaylıklar sağlanmasını,

Âfet bölgelerinde yapılan binaların tahsis usullerinde iki taraflı emniyet ve kolaylık, şimdiki kadar çeşitli usullerle ve meselâ Türkiye Emlâk Kredi Bankası gibi müesseseler tarafından yapılmış olup yüksek maliyetlerinden veya türlü sebeplerden dolayı tahsisleri mümkün olmayan binaların bazı yeni kolaylıklar sağlanarak hak sahiplerine tahsisini veya bu olmadığı takdirde Turizm gibi baş-

ka maksatlarda kullanılmasını mümkün kılacak ve nihayet tasfiye edilerek sahihsizlikten harabolmalarına mâni olabilecek,

Ödeme güçlüğü halinde, Hükümet kararıyla eskiden yapılmış olan binaların maliyet bedellerinin yarısına kadarının alınmaması, taksit sürelerinin genel olarak uzatılması gibi, lüzumlu görülen hususlar için Hükümet yetkililerinin olumlu mütalâalarıyla tasarının ana istikametinden ayrılmadan bâzi değişiklikler yapılmış bâzi maddeler eklenmiştir.

Komisyonumuzca yapılan değiştirmeler ana fikir çerçevesi içinde ve ancak maddelere açıklık ve uygulama kolaylıkları getirmesinden ibaret kaldığı cihetle maddeler hakkında Komisyonumuzca ayrı, ayrı gerekçe yazılmasına lüzum görülmemiştir.

Âfete mâruz büyük bir vatandaş küttlesini ilgilendiren bu tasarının sağlıyacağı faydalar ve getireceği kolaylıklar bakımından öncelik ve ivedilikle kanunlaşması temennisiyle Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Geçici Komisyon Başkanı

Ankara

İ. İmirzaloğlu

Sözcü

Konya

R. Özal

Kâtip

Nevşehir

21, 33, 36, 40 ve geçici
(6) ve ek 4 neü maddelerde söz hakkım

mahfuzdur

A. B. Numanoęlu

Artvin

O. S. Avcı

Balıkesir

M. Tiritöęlü

İmzada bulunamadı

Bursa

E. R. Akyürek

Erzurum

A. Şenyurt

Muęla

Söz hakkım mahfuzdur

C. Oskay

Nięde

O. Tüzün

Sakarya

M. Gürer

Tokat

M. Kazova

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Umumi hayata müessir âfetler dolayısıyla alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu Kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Umumi hayata müessir âfetler dolayısıyla alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair olan 7269 sayılı Kanununun 1, 2, 3, 4, 6, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 36, 39, 40, 42, 43 ve geçici 6, 7 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1. — Yer sarsıntısı, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ ve benzeri âfetlerde, yapıları ve kamu tesisleri umumi hayata etkili olacak derecede zarar gören veya zarar görmesi muhtemel olan yerlerde alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

Yukarda yazılı âfetlerin vukuunda veya vukuunun muhtemel olması halinde, zararın genel hayata etkili olup olmadığına İmar ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu karar verir.

Şu kadar ki, âfetler meydana geldiğinde bu kanuna göre tezelden alınması gereken tedbirlerin yerine getirilmesine âfetin meydana geldiği bölgenin valisi yetkilidir.

Genel hayata etkililiğe ilişkin esaslar Maliye Bakanlığının uygun mütalâası üzerine İmar ve İskân Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle tesbit edilir.

Madde 2. — Su baskınına uğramış veya uğraması muhtemel bölgeler İmar ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine Bayındırlık ve İçişleri Bakanlıklarınca, yer sarsıntısı, yer kayması, kaya düşmesi ve çığ gibi âfetlere uğramış ve

Geçici Komisyonun değişikliği

Umumi hayata müessir âfetler dolayısıyla alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair 15 . 5 . 1959 gün ve 7269 sayılı Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — Umumi hayata müessir âfetler dolayısıyla alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair olan 15 . 5 . 1959 gün ve 7269 sayılı Kanununun 1, 2, 3, 4, 6, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 36, 39, 40, 42, 43 ve geçici 6 ve 7 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

GENEL HÜKÜMLER

Madde 1. — Deprem (Yer sarsıntısı), yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ ve benzeri âfetlerde; yapıları ve kamu tesisleri genel hayata etkili olacak derecede zarar gören veya görmesi muhtemel olan yerlerde alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

Âfete uğrayan meskûn yerlerin büyüklüğü, o yerin tamamında veya bir kesiminde yıkılan, oturulamaz hale gelen bina sayısı, zarar gören yapı ve tesislerin genel hayata etki derecesi; mahalli ekonomik ve sosyal özellikleri, zararın kamu oyundaki tepkisi, normal hayat düzenindeki aksamalar ve benzeri hususlar göz önünde tutulmak suretiyle âfetlerin genel hayata etkililiğine ilişkin temel kurallar, İçişleri, Maliye ve İmar ve İskân bakanlıklarınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Yukarda yazılı âfetlerin meydana gelmesinde veya muhtemel olması halinde zararın o yerin genel hayatına etkili olup olmadığına İmar ve İskân Bakanlığının yönetmelik esaslarına göre, yapacağı teklif üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilir.

Şukadar ki; âfetin meydana gelmesinde bu kanun gereğince alınması lâzımgelen âcil tedbirlerin ittihazına âfetin meydana geldiği bölgenin valisi yetkilidir.

Madde 2. — Su baskınına uğramış veya uğrayabilir bölgeler, İmar ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine su işlerini yürüten Bakanlıkça; yer sarsıntısı, yer kayması, veya düşmesi ve çığ gibi âfetlere uğramış veya uğrayabilir böl-

Hü.

ya uğraması muhtemel bölgelerin ise İçişleri ve İmar ve İskân Bakanlıklarınca tesbit ve bunlardan şehir ve kasabalarda meydana gelebileceklerin sınırları imar plânında, imar plânı bulunmayan kasaba ve köylerde meydana gelebileceklerin sınırları da belli edildikçe harita ve krokilere işlenmek suretiyle âfete mâruz bölge olarak tesbit ve İmar ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca onandıktan sonra yayımlanır.

Bütün bu sınırlar, yukarıda belirtildiği gibi tesbit edilip İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine valilikçe mahallinde ilân olunur.

Yangın âfetine uğrıyabilecek sahalara, şehir ve kasabalarda belediye meclisleri, köylerde ihtiyar meclisleri tarafından tesbit ve kaymakamların mütalâası alındıktan sonra, valilerin tasvibi üzerine ilgili bölgelerde ilân olunur.

Madde 3. — İkinci maddeye göre, ilân edilen yer sarsıntısına uğrıyabilecek olan bölgelerde, yeniden yapılacak, değiştirilecek veya esaslı tamir görecektir resmî veya özel bütün yapıların tabii olacağı teknik şartlar, İmar ve İskân ve Bayındırlık Bakanlıklarınca, birlikte hazırlanan bir yönetmelikle tesbit olunur.

1. Belediye teşkilâtı olan yerlerde verilecek yapı ruhsatı yerlerinde bu yönetmeliğin uygulanması mecburidir.

2. Belediye teşkilâtı olmayan yerlerde ise, bölgeleri içinde bulunan teknik elemanlardan faydalanmak suretiyle vali ve kaymakamlar bu yönetmelikteki esasların uygulanmasını sağlamakla yükümlüdür.

3. Yer kayması, kaya düşmesi, çığ gibi âfetlere uğrıyabilecek meskûn yerlerde alınacak teknik tedbirler, yetkili teknik elemanlarca düzenlenen ve İmar ve İskân Bakanlığınca onanan rapora göre, su baskınlarına uğrıyabilecek bölgelerde alınacak tedbirler de, İmar ve İskân ve Bayındırlık Bakanlıkları teknik elemanlarınca müştereken hazırlanacak raporlara göre tesbit olunur.

4. Yönetmelik ve rapor esaslarına aykırı olarak yapılacak, inşaat 13 ncü maddede sözü geçen usul dairesinde, o yerin en büyük mülkiye âmirinin emri ile yıktırılır.

Geçici Ko.

geler ise, İmar ve İskân Bakanlığınca tesbit ve bunlardan şehir ve kasabalarda meydana gelen ve gelebileceklerin sınırları İmar Plânına, İmar Plânı bulunmayan kasaba ve köylerde de belli edildikçe harita veya krokilere işlenmek suretiyle, âfete mâruz bölge olarak İmar ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır ve bu suretle tesbit olunan sınırlar, İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine ilgili valiliklerce mahallinde ilân olunur.

Mahallî şart ve özellikler dolayısıyla yangın âfetine uğraması muhtemel olan sahalara, şehir ve kasabalarda belediye meclisleri, köylerde ihtiyar heyetleri tarafından tesbit ve kaymakamların mütalâası alındıktan sonra valilerin tasvibi üzerine ilgili bölgelerde ilân olunur.

Madde 3. — İkinci maddeye göre ilân edilen âfet bölgelerinde yeniden yapılacak, değiştirilecek, büyütülecek veya esaslı tamir görecektir resmî veya özel bütün yapıların tabii olacağı teknik şartlar, İmar ve İskân ve Bayındırlık Bakanlıklarınca hazırlanacak bir yönetmelikle tesbit olunur.

Belediye teşkilâtı olan yerlerde belediyeler, olmayan yerlerde ilgili teknik elemanlardan faydalanmak suretiyle vali ve kaymakamlar bu yönetmelik esaslarının uygulanmasını sağlamakla yükümlüdürler.

Yönetmelik esaslarına aykırı olarak inşa olunacak yapılar 13 ncü maddede belirtilen usul dairesinde yıktırılır.

Yer kayması, kaya düşmesi, çığ gibi âfetlere uğrayabilecek meskûn yerlerde alınacak önleyici tedbirler, İmar ve İskân Bakanlığınca, su baskınlarına uğrayabilecek yerlerde ise, su işlerini yürüten Bakanlıkça alınır. Bu işlere ilişkin ödenek, tedbirleri almakla görevli Bakanlıkça karşılanır.

Madde 4. — İçişleri, İmar ve İskân, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal ve Tarım bakanlıklarınca âcil yardım teşkilâtı ve programları hakkında genel esasları kapsıyan bir yönetmelik yapılır.

Bu yönetmelik esasları dairesinde âfetin meydana gelmesinden sonra yapılacak kurtarma, yaralıları tedavi, barındırma, ölüleri gömme, yangınları söndürme, yıkıntıları temizleme ve felâketzedeleri işe gibi hususlarda uygulanmak üzere görev ve görevlileri tâyin, toplama yerlerini tesbit eden bir program valiliklerce düzenlenir ve gereken vasıtalar hazırlanarak muhafaza olunur. Bu programların uygulanması, valiliklerce kurulacak kurtarma ve yardım komitelerince sağlanır.

Ancak sivil savunma teşkilâtının bulunduğu yerlerde âcil kurtarma ve yardım işleri, yukarıda belirtilen komitece, sözü geçen sivil savunma teşkilâtına yaptırılır. Bu hallerde sivil savunma teşkilâtında görevli şahıslar için de bu kanunda yazılı tazminat, ikramiye ve avans hükümleri uygulanır.

İlçe, bucak ve köylerde tafsilâtlı çalışma muhtıraları ve uygulama programları tasdikli il muhtıra ve programlarındaki esaslar dairesinde ilçelerde kaymakamlar, bucak ve köylerde bucak müdürleri tarafından düzenlenir. İl kurtarma ve yardım komitesinin incelemesinden sonra valilerin onayı ile kesinleşir.

Madde 6. — Genel hayata etkili âfetlerin vukuu akabinde vali ve kaymakamlar (Askerler ve hâkim sınıfında bulunanlar müstesna olmak üzere) 18 - 65 yaş arasındaki bütün erkeklerle vazife vermeye, bedeli, ücreti veya kirası sonradan ödenmek üzere canlı, cansız resmî ve hususî her türlü nakil vasıtalarına ve lüzumlu makina alât ve edevatına el koymaya ve hiçbir kayda ve merasime tabi olmaksızın tedavi, kurtarma, işe, ibate ve sair işlerin gerektirdiği âcil mubayaaları yapmaya, Devletçe, mahallî idarelere evkafa, İktisadi Devlet Teşekkülleri ile bunlara bağlı müesseselere ait her türlü gayrimenkulleri, kâfi gelmediği takdirde, diğer hükmi şahıslar ile hakiki şahıslara ait, bina,

Madde 4. — İçişleri, İmar ve İskân, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Tarım bakanlıklarınca âcil yardım teşkilâtı ve programları hakkında genel esasları kapsıyan bir yönetmelik yapılır.

Bu yönetmelik esasları dairesinde âfetin meydana gelmesinden sonra yapılacak kurtarma, yaralıları tedavi, barındırma, ölüleri gömme, yangınları söndürme, yıkıntıları temizleme ve felâketzedeleri işe gibi hususlarda uygulanmak üzere görev ve görevlileri tâyin, toplama yerlerini tesbit eden bir program valiliklerce düzenlenir ve gereken vasıtalar hazırlanarak muhafaza olunur.

Bu programların uygulanması, valiliklerce kurulacak kurtarma ve yardım komitelerince sağlanır.

Ancak, 7126 sayılı Sivil Müdafaa Kanununa göre teşkilât kurulan yerlerde âcil kurtarma ve yardım işleri, yukarıda belirtilen komite ile sözü geçen sivil savunma teşkilâtı tarafından müstereken yürütülür.

İlçe, bucak ve köylerde tafsilâtlı çalışma muhtıraları ve uygulama programları tasdikli il muhtıra ve programlarındaki esaslar dairesinde ilçelerde kaymakamlar, bucak ve köylerde bucak müdürleri tarafından düzenlenir; İl kurtarma ve yardım komitesinin incelemesinden sonra valilerin onayı ile kesinleşir.

Mülkiye âmirlerine verilen olağanüstü yetkiler :

Madde 6. — Genel hayata etkili âfetlerin meydana gelmesinden sonra vali ve kaymakamlar (Askerler ve hâkim sınıfında bulunanlar hariç olmak üzere) 18 - 65 yaş arasındaki bütün erkeklerle görev vermeye, bedeli, ücreti veya kirası sonradan ödenmek üzere canlı, cansız, resmî ve özel her türlü taşıt araçlarına ve gerekli makina alât ve edevatına el koymaya ve hiçbir kayda ve merasime tabi olmaksızın tedavi, kurtarma, yedirme, giydirme ve barındırma ve bu gibi işlerin gerektirdiği âcil satınalmaları yapmaya, Devletçe, mahallî idarelere evkafa, İktisadi Devlet Teşekkülleri ile bunlara bağlı kurumlara ilişkin her türlü taşınmaz malları; yetmemesi halinde de diğer tüzel kişiler ile ger-

Hü.

mesken ve müctemilâtı ile bahçe ve arsa gibi araziye muvakkaten işgale salâhiyetlidir.

Yukardaki fıkrada yazılı salâhiyet âfetin hitamından itibaren ancak bir haftanın geçmesiyle nihayete erer.

Birinci fıkradaki işe ve tedavi süresi âfetin bittiği tarihten itibaren 15 günü geçemez.

Kendilerinden yardım istenilen âfet bölgesi civarındaki vali ve kaymakamlar yukarıki fıkralarda yazılı salâhiyetlerini kullanarak bütün imkân ve vasıtalarla yardıma mecburdurlar.

Madde 13. — 1) Âfetten sonra, İmar ve İskân ve Bayındırlık Bakanlıkları ile varsa mahallî belediye fen elemanından kurulacak fen heyetleri tarafından âfetin meydana geldiği arazinin durumu ile resmî ve özel bütün yapılar ve kamu tesisleri incelenerek düzenlenen hasar tesbit raporu değerlendirilmek üzere İmar ve İskân Bakanlığına, bilgi için de Bayındırlık Bakanlığına gönderilir.

Arazinin tehlikeli durumu ve binaların gördüğü hasar bakımından yıktırılması ve boşaltılması gerekenler hakkında, o il ve ilçenin en büyük mülkiye âmirine ayrı bir rapor verilir. Bu makamlarca bu binalar derhal boşalttırılır. Yıkılması gerekenler için en çok 15 gün süre verilerek tehlikenin giderilmesi sahiplerine bildirilir. Mahallinde sahibi bulunmadığı takdirde durum, mahallî vasıtalarla ilân edilmek suretiyle, bildiri yapılmış sayılır.

Malsahibi veya vekili bu bildiriye karşı 7 gün içinde yetkili idare kurullarına itiraz edebilir. İdare kurulları bu itirazı en geç 15 gün içinde inceler ve karara bağlar.

Süresinde itiraz olunmayan, yahut itiraz olunup da idare kurullarınca yıkılması onaylanan, binaları malsahibi yıkmadığı takdirde, bu binalara elkonularak yıkma parası yıkıntıdan elde edilecek malzeme bedelinden ödenmek üzere, mahallin en büyük mülkiye âmirinin emri ile yıktırılır.

Yıkıntıdan elde edilecek malzeme bedelinin tamamı yıkma parasını karşılamadığı takdirde, kalan kısmı, 33 ncü maddede teşkil edilen fondan ödenmek suretiyle yıktırılır.

Geçici Ko.

çek kişilere ait, bina, konut ve müstemilâtı ile bahçe ve arsa gibi araziye geçici olarak işgale yetkilidir.

Bu madde ile tanınan yetkinin kullanma süresi; âfetin bitiminden itibaren; yedirme ve tedavi işlerinde en çok 15 gün, diğer işlerde ise 7 gündür.

Kendilerinden yardım istenilen âfet bölgesi civarındaki vali ve kaymakamlar yukarıki fıkralarda yazılı yetkilerini kullanarak bütün imkân ve vasıtalarla yardıma mecburdurlar.

Âfet bölgelerinde yapılacak teknik işler :

Madde 13. — a) Âfetten sonra, İmar ve İskân ve Bayındırlık Bakanlıkları ile varsa mahalli belediye fen elemanından kurulacak fen heyetleri tarafından âfetin meydana geldiği arazinin durumu ile resmî ve özel bütün yapılar ve kamu tesisleri incelenerek düzenlenen hasar tesbit raporu değerlendirilmek üzere İmar ve İskân Bakanlığına, bilgi için de Bayındırlık Bakanlığına gönderilir.

Arazinin tehlikeli durumu ve binaların gördüğü hasar bakımından yıktırılması ve boşaltılması gerekenler hakkında, o il ve ilçenin en büyük mülkiye âmirine ayrı bir rapor verilir. Bu makamlarca böyle binalar derhal boşalttırılır. Yıkılması gerekenler için en çok 15 gün süre verilerek tehlikenin giderilmesi sahiplerine bildirilir. Mahallinde sahibi bulunmadığı takdirde durum, mahalli vasıtalarla ilân edilmek suretiyle, bildiri yapılmış sayılır.

Mal sahibi veya vekili, bu bildiriyle karşı 7 gün içinde yetkili idare kurullarına itiraz edebilir. İdare kurulları bu itirazı en geç 15 gün içinde inceler ve karara bağlar.

Süresinde itiraz olunmayan, yahut itiraz olunup da idare kurullarınca yıkılması onaylanan binaları malsahibi yıkmadığı takdirde, bu binalara elkonularak yıkma parası yıkıntıdan elde edilecek malzeme bedelinden ödenmek üzere, mahallin en büyük mülkiye âmirinin emri ile yıktırılır.

Yıkıntıdan elde edilecek malzeme bedelinin tamamı yıkma parasını karşılamadığı takdirde, kalan kısmı, 33 ncü maddede teşkil edilen fondan ödenmek suretiyle yıktırılır.

Hü.

2. Hasar görmüş fakat ıslahı mümkün olan binaların fen kurullarının göstereceği şartlara göre tâmiri yapılıncaya kadar içine girilmesine ve oturulmasına izin verilmez. Bu binalar bir yıl içinde tâmir ettirilmediği ve itiraz da olmadığı takdirde yukardaki esaslar dairesinde yıktırılır. İtiraz vukuunda durum mahallî idare kurullarınca 15 gün içinde incelenir. İtiraz sebepleri yerinde görüldüğü takdirde süre bir sene daha uzatılabilir.

3. Resmî daire ve müesseselere ait binalardan bu madde gereğince yıktırılması gerekenler, yıkma masrafları ilgili daire ve müesseselerce sonradan iade edilmek şartıyla, Fon hesabından ödenerek yıktırılır.

4. Yer kayması, kaya düşmesi gibi âfetlerde, tehlikenin devamı veya tekrarı ihtimali üzerine boşaltılan binaların tehlikeye karşı kesin tedbir alınıncaya kadar işgaline veya hasara uğrıyanların tamirlerine müsaade edilmez. Tedbir alınmayacağına karar verildiği takdirde, tehlikeli mahal içindeki binalar, yukarıdaki esaslar dâhilinde yıktırılır. Âfete karşı arazide gerekli tedbirlerin alınması, tehlikeye mâruz yapıların yıkılması, topluluğun başka yere taşınmasından İmar ve İskân Bakanlığınca daha ıktisadi görülüyorsa, gerekli tedbirin alınması için gereken ödenek 33 ncü maddede yazılı fondan ödenir. Tehlikenin giderilmesiyle ilgili tedbirler için yapılan harcamalar, borçlanmaya tabi tutulmaz.

5. Âfete uğramış yahut uğraması muhtemel yerlerde âcil barınma ihtiyacını karşılamak üzere, İmar ve İskân Bakanlığınca kiralık binalar tutulabileceği gibi, bu maksat için geçici ve portatif barakalar da yaptırılabilir veya satın alınabilir. Kiralık binalar ile geçici ve portatif barakalarda barındırılan muhtaç âfetzedelerden en çok 3 ay süre ile kira alınmaz. Bu sürenin bitiminden sonra ilgililer İmar ve İskân Bakanlığınca takdir edilecek kirayı ödemeye mecburdurlar. Yeniden bina yaptırılmasını istemiyenler, her ne sebeple olursa olsun bu yerlerde en çok bir yıl oturabilirler.

Madde 14. — İkinci madde gereğince tesbit ve ilân olunan âfet bölgelerine dâhil şehir, kasaba ve köylerde bina ve mesken yapımı, fen

Geçici Ko.

b) Hasar görmüş, fakat ıslahı mümkün olan binaların fen kurullarının göstereceği şartlara göre tamiri yapılıncaya kadar içine girilmesine ve oturulmasına izin verilmez. Bu binalar bir yıl içinde tamir ettirilmediği ve itiraz da olmadığı takdirde yukardaki esaslar dairesinde yıktırılabilir. İtiraz halinde mahallî idare kurullarınca 15 gün içinde incelenir ve karara bağlanır. İtiraz sebepleri yerinde görüldüğü takdirde süre bir sene daha uzatılabilir.

c) Resmî daire ve müesseselere ait binalardan bu madde gereğince yıktırılması gerekenler, yıkma masrafları ilgili daire ve müesseselerce sonradan karşılanmak şartıyla, fon hesabından ödenerek yıktırılır.

ç) Yer kayması, kaya düşmesi gibi âfetlerde, tehlikenin devamı veya tekrarı ihtimali üzerine boşaltılan binaların tehlikeye karşı kesin tedbir alınıncaya kadar işgaline veya hasara uğrıyanların tamirine müsaade edilmez. Tedbir alınmayacağına karar verildiği takdirde tehlikeli mahal içindeki binalar, yukarıdaki esaslar dâhilinde yıktırılır. İmar ve İskân Bakanlığınca âfete karşı arazide gerekli tedbirlerin alınması tehlikeye mâruz yapıların yıkılması ve topluluğun başka yere taşınmasından daha ekonomik görülürse, bu tedbirlerin alınması için lüzumlu ödenek 33 ncü maddede yazılı fondan ödenir. Tehlikenin giderilmesiyle ilgili tedbirler için yapılan harcamalar borçlanmaya tabi tutulmaz.

d) Âfete uğramış yahut uğraması muhtemel yerlerde âcil barınma ihtiyacını karşılamak üzere, İmar ve İskân Bakanlığınca kiralık binalar tutulabileceği gibi, bu maksat için geçici ve portatif barakalar da yaptırılabilir veya satın alınabilir. Kiralık binalar ile geçici ve portatif barakalarda barındırılan muhtaç âfetzedelerden en çok 3 ay süre ile kira alınmaz. Bu sürenin bitiminden sonra ilgililer İmar ve İskân Bakanlığınca takdir edilecek kirayı ödemeye mecburdurlar. Yeniden bina yaptırılmasını istemiyenler, her ne sebeple olursa olsun, bu yerlerde en çok bir yıl oturabilirler.

Madde 14. — İkinci madde gereğince tesbit ve ilân olunan âfet bölgelerine dâhil şehir, kasaba ve köylerde bina ve mesken yapımı, fen

Hü.

kurullarınca tehlikeli görülen ve sınırları kro-kilerle tesbit edilen yerler, İmar ve İskân Bakanlığınca yapı ve ikamet için yasaklanmış âfet bölgesi sayılır ve durum belediyesi olan yerlerde belediyesince, köylerde ise muhtar ve ihtiyar meclislerince hemen ilân edilir. Yasaklanmış âfet bölgesi sınırları, alınacak tedbirlerle tehlikenin önlenmesi nisbetinde daraltılabilir veya tamamen kaldırılır. Belediyesi olan yerlerde belediyeler, olmyan yerlerde muhtar ve ihtiyar meclisleri, bu yasaklanmış âfet bölgesi hükümünü uygulamakla görevlidir. Hilâfına hareket edildiği takdirde yapılmış veya yaptırılmakta olan binalar vali ve kaymakamların emri ile yıktırılır.

Madde 15. — Âfet bölgesiyle hasara uğramış şehir ve kasabaların imar plânı mevcud olup da İmar ve İskân Bakanlığınca değiştirilmesi gerekli görülmediği takdirde, inşaata mevzuat dâhilinde derhal müsaade edilir.

Mevcut imar plânının kısmen değiştirilmesi gerekli görülen şehir ve kasabalarda, bu tadilat plânları, İmar ve İskân Bakanlığınca 5 ay zarfında yaptırılır.

İmar veya istikamet plânı olmyan veya olup da tamamen değiştirilmesi gereken yerlerde halihazır harita ve imar veya istikamet plânı İmar ve İskân Bakanlığınca en kısa zamanda yapılır veya yaptırılır.

Bu plânlar yapılıncaya kadar gelecekteki plânlara göre esaslı inşaat yaptırılmasına İmar ve İskân Bakanlığınca müsaade edilebilir.

Yukarda yazılı hallerde veya yerinin değiştirilmesi gereken şehir ve kasabalarda ilgililerin âfetten masun yerlerde gösterilecek arsalar üzerinde, (kendi arsaları da olabilir) ilk barınma tedbiri olarak geçici baraka inşasına izin verilebilir. Bu türlü geçici inşaatın, imar plânı olan yerlerde, âfetin vukuundan; imar plânı olmyan veya değiştirilen veya yerleri değiştirilecek olan şehir ve kasabalarda, yeni plânların onanmasından itibaren bir yıl içinde, sahipleri tarafından yıkılması mecburidir. Aksi halde masrafları yıkıntı bedelinden ödenmek üzere mahallin en büyük mülkiye âmirinin emri ile belediyelerce yıktırılır. Bu bir yıllık süre

Geçici Ko.

kurullarınca tehlikeli görülen ve sınırları kro-kilerle tesbit olunan yerler, İmar ve İskân Bakanlığınca yapı ve ikamet için yasaklanmış âfet bölgeleri sayılır ve durum belediyesi olan yerlerde belediyesince, köylerde ise ihtiyar meclislerince hemen ilân edilir.

Belediyesi olan yerlerde belediyeler, olmyan yerlerde ihtiyar meclisleri bu yasaklanmış âfet bölgesi hükümünü uygulamakla görevlidir. Hilâfına hareket edildiği takdirde yapılmış veya yaptırılmakta olan binalar vali ve kaymakamların emri ile yıktırılır.

Yasaklanmış âfet bölgesi sınırları, alınacak tedbirlerle tehlikenin önlenmesi oranında daraltılır veya tamamen kaldırılır. Bu hususta aynı şekilde duyurulur.

Madde 15. — Âfet dolayısıyla hasara uğramış şehir ve kasabaların imar plânı mevcud olup da İmar ve İskân Bakanlığınca değiştirilmesi gerekli görülmediği takdirde, inşaata mevzuat dairesinde hemen izin verilir.

Mevcut imar plânının kısmen değiştirilmesi gerekli görülen şehir ve kasabalarda, bu değişiklik plânları, İmar ve İskân Bakanlığınca 5 ay zarfında yaptırılır.

İmar veya istikamet plânı olmyan veya olup da tamamen değiştirilmesi gereken yerlerde halihazır harita ve imar veya istikamet plânı İmar ve İskân Bakanlığınca öncelikle yapılır veya yaptırılır.

Bu plânlar yapılıncaya kadar gelecekteki plânlara göre esaslı inşaat yaptırılmasına İmar ve İskân Bakanlığınca izin verilebilir.

Yukarda yazılı hallerde veya yerinin değiştirilmesi gereken şehir ve kasabalarda ilgililerin âfetten masun yerlerde gösterilecek arsalar üzerinde, ilk barınma tedbiri olarak geçici baraka inşasına izin verilebilir. Bu türlü geçici inşaatın, imar plânı olan yerlerde, âfetin vukuundan; imar plânı olmyan veya değiştirilen veya yerleri değiştirilecek olan şehir ve kasabalarda, yeni plânların onanmasından itibaren bir yıl içinde sahipleri tarafından yıkılması mecburidir. Aksi halde masrafları yıkıntı bedelinden ödenmek üzere mahallin en büyük mülkiye âmirinin emri ile belediyelerce yıktırılır. Bu bir yıllık süre zaruret halinde ilgili

Hü.

zaruret halinde ilgili valiliğin teklifi üzerine İmar ve İskân Bakanlığınca gerektiği kadar uzatılabilir.

Madde 13. — Genel hayata etkili âfetlerden önce veya sonra İmar ve İskân Bakanlığınca gösterilecek lüzum üzerine yerleşmiş bir topluluğun bir kısmının veya tamamının kaldırılarak aynı şehir ve kasabanın belediye sınırları veya köylerde aynı köy sınırları içinde yerleştirilmeleri, İçişleri ve İmar ve İskân Bakanlıklarınca yapılır. Başka yerlerde toplu veya dağıntık olarak yerleştirilmeleri ise, İçişleri, Maliye, Bayındırlık, İmar ve İskân, Sağlık ve Sosyal Yardım, Tarım, Millî Eğitim ve Sanayi Bakanlıkları temsilcilerinden kurulmuş bir komitece incelendikten sonra Bakanlar Kurulu Kararı ile İmar ve İskân Bakanlığı tarafından yapılır. Bu inceleme mahallinde en büyük mülkiye âmirinin başkanlığında aynı bakanlık temsilcilerinden kurulacak bir komite aracılığı ile de yaptırılabilir.

Âfete uğryanların bir kısmının veya tamamının nakilleri belediye veya köy sınırları dışında yapıldığı takdirde, ilk taşınmalarına ait masraflar kanunun borçlandırmaya ait hükümlerine göre her aileye ilçe sınırları içindeki yer değiştirmelerinde 1 000, T.L. ilçe sınırları dışındaki yerleştirmelerde ise 2 000, T.L. nı geçmemek üzere İmar ve İskân Bakanlığınca fondan yardım yapılır.

Madde 17. — Âfet bölgelerinde hasara uğryan veya uğraması muhtemel bulunan kısımların içinde veya dışında kalan ve İmar ve İskân Bakanlığınca üzerinde yeniden bina yapmak üzere tesbit edilen, veya yasaklanmış âfet bölgeleri içinde kalan ve şahıslara aidolan taşınmaz malların aşağıdaki maddelerde gösterildiği şekilde kıymetleri takdir edilir. Bu kıymetlere göre birer kıymet belgesi düzenlenerek sahiplerine verilmesi, bu yerleri tescil edildikten sonra imar veya istikamet plânlarına göre

Geçici Ko.

valiliğin teklifi üzerine İmar ve İskân Bakanlığınca gerektiği kadar uzatılabilir.

Âfet bölgelerindeki bir topluluğun kaldırılarak başka yerlere taşınması :

Madde 16. — Genel hayata etkili âfetlerden önce veya sonra kesin lüzum üzerine meskûn bir topluluğun bir kısmının veya tamamının kaldırılarak başka mahallere toplu olarak veya yabut dağıtılarak yerleştirilmesi; İçişleri, Maliye, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal Yardım, Tarım, Millî Eğitim, Sanayi, İmar ve İskân ve köylerde Köy İşleri Bakanlıkları mütehassistemsilcilerinden kurulacak bir komitece incelendikten sonra Bakanlar Kurulu kararı ile İmar ve İskân Bakanlığı tarafından yaptırılır.

Ancak, bu toplu nakiller aynı belediye ve köy sınırları içinde ise Bakanlar Kurulu kararına lüzum kalmaksızın İçişleri ve İmar ve İskân Bakanlıklarınca müştereken yapılır.

Âfete uğryanların nakilleri, belediye veya köy sınırları dışına yapıldığı takdirde, ilk taşınmalarına ait zaruri masrafları karşılamak üzere, istiyen ailelere ilçe sınırları içindeki yer değiştirmelerinde (1 000) lirayı, ilçe sınırları dışındaki yerleştirmelerinde ise (2 000) lirayı geçmemek kaydıyla ve kefil alınmak suretiyle İmar ve İskân Bakanlığınca 10 yıl vâdeye kadar faizsiz olarak fondan kredi yardımı yapılabilir.

Verilen bu kredi, yıllık eşit taksitler halinde tahsil olunur. Vâdesinde tahsil olunamayan taksitlerden % 5 (yüzde beş) nisbetinde gecikme faizi alınır.

Ancak, yerleştirilen bu ailelerden konut kredisi verilenlere o tarihteki geri kalan borçları konut kredisine ilâve edilerek tahsil edilir.

Madde 18. — Bu kanuna göre âfet sebebiyle İmar ve İskân Bakanlığınca lüzum görülecek yerlerin kadastrosu, ilânların yapılmasına ve kadastro komisyonlarının kurulmasına lüzum kalmaksızın kadastro postalarına belediyece veya köy ihtiyar heyetince iki bilir kişi verilmek ve tasarruf ettikleri, mahallî kadastro müdürü ve tapu memuru tarafından ifa olunmak suretiyle 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahrir Kanununa göre öncelikle Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce yaptırılır.

Hü.

parselleyip Hazine namına tescil edildikten sonra hak sahiplerine maliyet bedeli üzerinden dağıtılmaya İmar ve İskân Bakanlığı yetkilidir.

Ancak, yasaklanmış âfet bölgesi olarak tesbit edilen yerler içinde kalan şahıslara ait taşınmaz mallardan;

a) Âfete uğriyanlar veya uğraması muhtemel olanlar, aynı köy veya belediye sınırları içinde bir yere taşındıkları takdirde arsaları hariç, yalnız sağlam kalan binalarına kıymet belgesi verilir.

b) Aynı köy veya belediye sınırları dışında kalan başka bir mahalle nakledileceklerin ise, arsalarına ve sağlam binalarına, karşılık kıymet belgesi verilir. Bu bina ve arsalar Hazineye geçmiş sayılır.

Madde 18. — Âfet sahaları ve bölgelerinin, bu kanuna göre bina yaptırılacak yerlerin İmar ve İskân Bakanlığınca lüzum görülecek mahallerin kadastrosu, ilânların yapılmasına, kadastro komisyonlarının kurulmasına hacet kalmaksızın kadastro postalarına belediyece iki bilirkişi verilmek ve tasarruf tetkikleri mahallî kadastro müdürü veya tapu memuru tarafından ifa olunmak suretiyle 2613 sayılı Kanuna göre ve öncelikle Tapu ve Kadaastro Genel Müdürlüğüne yaptırılır.

Anlaşmazlıklar mahallî mahkemelerde hallolunur. Bu suretle tesbit edilecek ve düzenlenecek haritalar tapu siciline esas teşkil eder.

Âfetlerle ilgili kadastro işlerine ilişkin uygulama esasları İmar ve İskân Bakanlığı ile Tapu ve Kadaastro Genel Müdürlüğüne bağlı olduğu bakanlık arasında müştereken yapılacak bir yönetmelikle tesbit edilir.

Madde 19. — 17 nci maddedeki taşınmaz malların bedelleri, köylerde köy ihtiyar heyetlerinden bir kişi mahallin en büyük mülkiye âmirince görevlendirilecek bir fen elemanı ve

Geçici Ko.

Kadaastro sonucunu belirten cetveller, belediye başkanının veya köy ihtiyar heyetinin çalıştıkları binaların kapısına uygun yerlere (3) gün süreyle asılır, ve keyfiyet mahallinde mütat vasıtalarla ilân olunur. Bu süre sonunda tesbitler kesinleşir.

Anlaşmazlıklar mahallî mahkemelerce hallolunur.

Sözü edilen kadaastro işlerine ilişkin uygulama, İmar ve İskân Bakanlığı ile Tapu ve Kadaastro Genel Müdürlüğüne bağlı olduğu Bakanlık arasında müştereken tesbit edilecek esaslar dâhilinde yapılır.

Kıymet takdiri, parselleme ve dağıtma :

Madde 17. — Âfet bölgelerinde hasara uğriyan veya uğraması muhtemel kısımlar içinde bulunan taşınmaz mallarla İmar ve İskân Bakanlığınca üzerinde bina yaptırılmak üzere tesbit edilen veya yasaklanmış olan bölgelerdeki taşınmaz malların kıymetleri aşağıdaki maddelerde gösterildiği şekilde takdir ve tesbit edilir.

Bu kıymetlere göre taşınmaz mallar için birer kıymet belgesi tanzimine ve bu belgelerin sahiplerine verilmesi karşılığında sözü geçen taşınmaz malları Hazine adına tescil ettirmeye İmar ve İskân Bakanlığı yetkilidir.

Ancak, yasaklanmış âfet bölgesi olarak tesbit edilen yerler içinde kalan şahıslara ait gayrimenkullerden,

a) Âfete uğriyanlar veya uğraması muhtemel olanlar, aynı köy veya belediye sınırları içinde bir yere taşındıkları takdirde, arsaları hariç, yalnız sağlam kalan binalarına kıymet belgesi verilir.

b) Aynı köy veya belediye sınırları dışında kalan başka bir mahalle nakledileceklerin ise, arsalarına veya sağlam binalarına karşılık kıymet belgesi verilir.

Bu bina ve arsalar Hazineye geçmiş sayılır.

Madde 19. — 17 nci maddedeki taşınmaz malların bedelleri, köylerde köy ihtiyar heyetlerinden bir kişi, mahallin en büyük mülkiye âmirince görevlendirilecek bir fen elemanı ve

mahallî maliye veya tapu teşkilâtından bir kişiden şehir ve kasabalarda ise belediye meclisi üyelerinden bir, mahallî maliye veya tapu teşkilâtından bir ve en büyük mülkiye âmirinde görevlendirilecek bir teknik elemandan meydana gelecek üç kişilik komisyon marifetiyle takdir ettirilir. Teknik eleman bulunmayan yerlerde bu işlerden anlıyan bir kimse komisyona alınır. Komisyonlar mahallin en büyük mülkiye âmirleri tarafından teşkil edilir. Komisyonlar aralarında seçecekleri başkanın başkanlığında çalışır ve çoğunluğa göre karar verir.

Sözü geçen taşınmaz malların yüz ölçülerini, özelliklerini ve takdir edilen bedeli içine alan cetveller, 10 gün süre ile, mahallî imkân ve şartlara göre ilân olunur.

Takdir edilen kıymete karşı ilân süresinin bitiminden itibaren 7 gün içinde taşınmaz malın bulunduğu yerdeki asliye hukuk mahkemesinde, dâva açılabilir. Dâvanın açıldığı tarihten itibaren, 8 gün içinde taraflar mahkemeye çağırılırlar. Bu dâvalar, basit muhakeme usulüne tabidir ve diğer dâvalara tercihlî olarak görülür. Dâvanın açılması veya temyiz talebi, bu kanuna göre yapılacak işlemleri ve inşaat işlerini hiçbir suretle durduramaz. Bu dâvalar dolayısıyla, mahkemelerce ihtiyati tedbir kararı verilmez.

Madde 21. — Âfet bölgesi içinde ve dışında tesbit olunan imar ve iskân alanları içindeki taşınmaz mallardan Hazineye, Özel İdareye, belediyeye veya katma bütçeli dairelere aidolanlardan (Vakıflar Genel Müdürlüğü taşınmaz malları ile Hazineye ait taşınmaz mallardan bir kamu hizmetine tahsis edilenler hariç) ihtiyaca tekabül eden miktarı, İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine bedelsiz olarak bu işe tahsis ve bedelsiz olarak temlik olunur.

Âfet sahaları dışında yeniden kurulacak iskân yerleri (şehir, kasaba, köy) ile mevcut iskân sahalarına yapılacak eklemeler için, yukarıdaki hükümler dairesinde arazi temini mümkün olmayan hallerde, (normal gelişme alanlarına öncelik verilmek şartıyla) arazi satın alınabileceği gibi, kamulaştırma mevzuatı dâhilinde, kamulaştırma da yapılabilir.

mahallî maliye veya tapu teşkilâtından bir kişiden, şehir ve kasabalarda ise belediye meclisi üyelerinden bir, mahallî maliye veya tapu teşkilâtından bir ve en büyük mülkiye âmirince görevlendirilecek bir teknik elemandan meydana gelecek üç kişilik komisyon marifetiyle takdir ettirilir. Teknik eleman bulunmayan yerlerde bu işlerden anlıyan bir kimse komisyona alınır. Komisyonlar mahallin en büyük mülkiye âmirleri tarafından teşkil edilir. Komisyonlar aralarında seçecekleri başkanın başkanlığında çalışır ve çoğunluğa göre karar verir.

Sözü geçen taşınmaz malların yüz ölçülerini, özelliklerini ve takdir edilen bedeli içine alan cetveller, 10 gün süre ile, mahallî imkân ve şartlara göre ilân olunur.

Takdir edilen kıymete karşı ilân süresinin bitiminden itibaren 7 gün içinde taşınmaz malın bulunduğu yerdeki asliye hukuk mahkemesinde dâva açılabilir. Dâvanın açıldığı tarihten itibaren, 8 gün içinde taraflar mahkemeye çağırılırlar. Bu dâvalar basit muhakeme usulüne tabidir ve diğer dâvalara tercihlî olarak görülür. Dâvanın açılması veya temyiz talebi, bu kanuna göre yapılacak işlemleri ve inşaat işlerini hiçbir suretle durduramaz. Bu dâvalar dolayısıyla, mahkemelerce ihtiyati tedbir kararı verilemez.

Madde 21. — Âfet bölgesi içinde ve dışında tesbit olunan imar ve iskân alanları içindeki taşınmaz mallardan Hazineye, özel idareye, belediyeye, köy tüzel kişiliğine veya katma bütçeli dairelere ait olanlardan (Vakıflar Genel Müdürlüğü taşınmaz malları ile Hazineye ait taşınmaz mallardan bir kamu hizmetine tahsis edilenler hariç) ihtiyaca tekabül eden miktarı, İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine bedelsiz olarak bu işe tahsis ve temlik olunur.

Âfet sahaları içinde ve dışında yeniden kurulacak iskân yerleri (Şehir, kasaba, köy) ile mevcut iskân sahalarına yapılacak eklemeler için, yukarıdaki hükümler dairesinde arazi temini mümkün olmayan hallerde (Normal gelişme alanlarına öncelik verilmek şartıyla) arazi ve bina satın alınabileceği gibi, kamulaştırma mevzuatı dâhilinde, kamulaştırma da yapılabilir.

Hü.

Geçici Ko.

Madde 22. — 17 nci ve 21 nci maddeler gereğince sağlanan taşınmaz mallar, İmar ve İskân Bakanlığınca onanmış imar plânlarına göre parsellere ayrılır. Bu parseller aşağıdaki hükümlere tabi olmak şartıyla ilgili tapu daireleri tarafından İmar ve İskân Bakanlığınca onanmış imar plânlarına dayanılarak, İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine hak sahiplerine kur'a ile dağıtılıp tahsis edilmek üzere Hazine adına tescil olunur.

Madde 23. — Hazine mülkiyetine geçen arsalardan, İmar ve İskân Bakanlığınca görülen lüzuma binaen üzerine toplu inşaat yapılmayıp da kendi evini yapana yardım metoduna göre yapılacak inşaatlar için:

a) Bu kanundan faydalanacaklardan evini 2 yıl içinde yapmayı taahhüdedenlere, noter huzurunda kur'a çekilerek arsaları verilir.

Bunlara ayrıca teknik yardım ve borçlanmak suretiyle malî yardım da yapılır.

Ellerinde kıymet belgesi bulunanların borçlarından, bu belge tutarları düşülür. Fazlası kendilerine ödenir. Noksanı borçlandırılır.

Kıymet belgesi sahiplerinden konut yapmıyacaklara istedikleri takdirde arsa verilir.

Üzerine toplu inşaat yapılacak veya bu ben-de göre verilecek arsaların bedelleri, 19 ncu maddede yazılı komisyon mârifetiyle tesbit ettirilir.

b) İmar plânına göre kamu hizmet ve tesislerine tahsis olunan yerler, İmar ve İskân Bakanlığının muvafakati ile bedelsiz olarak ilgili müesseselere verilir.

c) Yukarıdaki fıkralar gereğince dağıtım ve tahsise tabi tutulan arsalar, İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine, tapu dairesi tarafından tahsis edildikleri şahıslar, hissedarlar veya vârisleri adına tescil olunur.

Madde 27. — İnşa edilecek binalar için yapılacak harcamalar ile, üzerine bina yapılan arsaların bedelleri, o binaların maliyetini teşkil eder. Harita alımı, imar plânı ve proje düzen-

Bu maddeye göre sağlanan taşınmaz mallar İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine, ayrıca ferağ şartı aranmaksızın Hazine adına re'sen tescil olunur.

Madde 22. — 17 ve 21 nci maddeler gereğince sağlanan taşınmaz mallar, birleştirildikten sonra İmar ve İskân Bakanlığınca onanmış imar ve istikamet plânlarına göre parsellere ayrılır. Bu suretle meydana gelen parseller adı geçen Bakanlığın isteği üzerine ilgili tapu dairesince tescil olunur.

Madde 23. — Hazine mülkiyetine geçen arsalardan İmar ve İskân Bakanlığınca görülen lüzum üzerine toplu inşaat yapılmıyan yerlerde, bu kanundan faydalanacak olanlardan yapısını belli süre içerisinde yapmayı taahhüdedenlere noter huzurunda kur'a çekilerek arsaları verilebileceği gibi bunlara ayrıca teknik, ve borçlandırmak suretiyle yapı malzemesi ve para yardımı da yapılabilir.

Üzerinde toplu inşaat yapılacak veya yukarıdaki fıkraya göre verilecek arsaların bedelleri, 19 ncu maddede yazılı komisyonca tesbit edilir.

Ellerinde kıymet belgesi bulunanların borçlarından bu belge tutarı düşülür, fazlası kendilerine ödenir ve noksanı borçlandırılır.

Kıymet belgesi sahiplerinden bina yapmıyacaklara istedikleri takdirde arsa verilebilir.

İmar plânında kamu hizmet ve tesisleriyle ibadet yerleri için gösterilen yerler İmar ve İskân Bakanlığının izni ile ilgili müesseselere bedelsiz olarak verilir.

Yukarıdaki fıkralar gereğince dağıtım ve tahsise tabi tutulan arsalar, İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine, tapu dairesi tarafından tahsis edildikleri şahıslar, hissedarlar veya vârisleri adına tescil olunur.

Madde 27. — İnşa edilecek binalar için yapılacak harcamalar ile, üzerine bina yapılan arsaların bedelleri o binaların maliyetini teşkil eder, harita alımı, imar plânı ve proje

Hü.

lenmesi, araştırma ve gerekli teknik yardım giderleri ile yeniden yapılacak veya tamir edilecek kamu tesislerine ait (yol, su, elektrik, kanalizasyon) giderler, borçlandırmaya tabi tutulmaz.

Her taşınmaz için bu şekilde tesbit edilen maliyet bedellerinden sahiplerine ait, kıymet belgelerinde yer alan miktarlar çıktıktan sonra, geri kalanı, borçlandırmada esas tutulur.

Kıymet belgelerindeki bedellerin fazla olması halinde aradaki fark sahiplerine ödenir.

Madde 28. — Bu kanundan faydalanmak suretiyle kendileri için bina yaptırılmasını isteyenlerin âfetin umumi hayatta etkili olduğuna dair Bakanlar Kurulu kararının o yerde ilân tarihinden itibaren 1 ay içerisinde, o yerin en büyük mülkiye âmirine yazılı müracaatta bulunmaları ve taahhütname vermeleri mecburidir.

Kamulaştırma sahasına dâhil olan bina sahipleri hakkında bu süre, kamulaştırma kararının kendilerine bildirilmesi veya ilân tarihinden itibaren hesaplanır.

İhale suretiyle yapılacak inşaatlarda ihale tarihinden sonra, emanet usulü ile yapılacak inşaatlarda inşaat başladıktan sonra taahhüdünden dönenlere ait binalar satılarak muacceliyet kesbettirilen borçlanma bedelleri kapatılır. Satış bedeli borçlanma bedelinden az olursa farkı, tahsilinde Fona yatırılmak üzere, Türkiye Em-lâk ve Kredi Bankası tarafından kendi alacağı gibi taahhütname sahibinden 4947 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Madde 29. — Yıkılan, yanan veya ağır hasara uğriyan veya uğraması muhtemel olan binalarda, imar plânları gereğince kamulaştırılmasında zorunluk bulunan yerlerdeki binalarda birlikte oturan aile fertlerine ve mirasçılarının çokluğu halinde bunlara birden fazla bina yaptırılmıyacağı gibi, kendisine veya eşine ait o yerde aynı cins müstakil başka bir binası veya dairesi olanlara da bina tahsis edilemez.

Geçici Ko.

düzenlenmesi, araştırma ve gerekli teknik yardım giderleri ile yeniden yapılacak veya tamir edilecek kamuya ait yol, su, elektrik ve kanalizasyon tesisleri giderleri borçlandırmaya tabi tutulmaz.

Taşınmaz mal için bu şekilde tesbit edilen maliyet bedellerinden sahiplerine ait kıymet belgelerindeki miktarlar çıktıktan sonra, geri kalanı borçlandırmaya esas tutulur.

Kıymet belgelerindeki bedellerin fazla olması halinde aradaki fark sahiplerine ödenir.

Madde 28. — Bu kanundan faydalanmak suretiyle kendileri için bina yaptırılmasını isteyenlerin, İmar ve İskân Bakanlığınca yapılacak yardıma dair o yerde yapılan ilândan itibaren iki ay içinde mahallin en büyük mülkiye âmirine yazılı müracaatta bulunmaları ve taahhütname vermeleri mecburidir.

Kamulaştırma sahasındaki bina sahipleri için bu süre kamulaştırma kararının kendilerine bildirilmesi veya ilân tarihinden itibaren hesaplanır.

İhale suretiyle yapılacak inşaatlarda ihale tarihinden, emanet usulüyle yapılacak inşaatlarda inşaata başladıktan sonra İmar ve İskân Bakanlığınca haklı görülmeyecek bir sebeple taahhüdünden dönenlerden, kusurlarının derecesine göre, 500 liradan 2 000 liraya kadar tazminat alınarak fona yatırılır.

Yapılarını kendileri yapacak olanlardan ise, arsaların elde edilme işlemlerinin sonuçlandırılmasından sonra taahhüdünden dönenlerin; bunlara ait yapı ve arsalar satılarak muacceliyet kesbeden borçları kapatılır. Satış bedeli borçlandırma bedelinden az olursa farkı, tahsilinde fona yatırılmak üzere, Türkiye Em-lâk Kredi Bankası tarafından kendi alacağı gibi taahhütname sahibinden tahsil olunur.

Madde 29. — Yıkılan, yanan veya ağır hasara uğriyan veya uğraması muhtemel olan binalarda ve imar plânları gereğince kamulaştırılmasında zorunluk bulunan yerlerdeki binalarda birlikte oturan aile fertlerine ve mirasçılarının çokluğu halinde bunlara birden fazla bina yaptırılmıyacağı gibi, kendisine veya eşine ait o yerde aynı cins müstakil başka bir binası veya dairesi olanlara da bina tahsis edilemez.

Hü.

Âfete uğrayan dükkân, fırın, otel ve hamam gibi ekonomik ve sosyal hayatı kesintiye uğratan iş yerlerine ait binalar için, İmar ve İskân Bakanlığınca belirtilecek esaslara göre yapılacak yardım, maliyet bedelinin % 75 ini geçemez ve bunlardan % 4 faiz alınır. Ancak, o yerde kendisine veya eşine ait müstakil başka bir iş yeri bulunanlar, bu yardımdan faydalanamazlar.

Bina veya iş yeri sigortalı ise yapılacak yardımdan sigorta tutarı indirilir.

Madde 30. — İştirak veya müşterek mülkiyet halinde bulunan bina için hissedarlarına bu kanun hükümlerinden faydalanarak yine aynı şekilde hisseli olmak üzere yalnız bir bina yaptırılır. Ancak, yıkılan, yanan, ağır hasara uğrıyan veya âfet vukubulmuş, yahut âfetle ilgili kamulaştırma dolayısıyla yıktırılması gereken yerlerdeki binalarla, âfete uğrayabilecek bölgelerdeki binalarda, birden fazla aile ikamet ettiği takdirde, her aile bu kanun hükümlerinden ayrı ayrı faydalanabilirler.

Madde 31. — İmar ve İskân Bakanlığı, bu kanunla teşkil edilen Fon'dan veya âfetlerle ilgili özel kanunlarla yaptırılmış bulunan binalardan türlü sebeplerle artanları, her şeyden önce genel bütçeye dâhil dairelerden âcil ihtiyacı bulunanlara tahsis edilmek üzere Maliye Bakanlığına devreder. İhtiyaç bulunmaması halinde kamu hizmetlerine, memurlara, halka veya turistik gayelerle kiraya verilmek üzere bu kanunla ilgili borçlandırma hükümlerine göre maliyet bedeli üzerinden mahallî belediyelere veya köy tüzel kişilerine, mümkün olmadığı takdirde, umumi hükümlere göre idare ve tasfiye edilmek üzere Maliye Bakanlığına devretmeye İmar ve İskân Bakanlığı yetkilidir. Bu binaların yaptırılmasını gerektiren genel hayata etkili âfetten sonra meydana gelen veya meydana gelmesi muhtemel olan her türlü âfete uğrıyanlara veya uğraması muhtemel olanlara yukarıdaki sırada öncelik tanınır.

Geçici Ko.

Âfete uğrayan dükkân, fırın, otel ve hamam gibi ekonomik ve sosyal hayatı kesintiye uğratan işyerlerine ait binalar için İmar ve İskân Bakanlığınca belirtilecek esaslara göre yapılacak yardım, maliyet bedelinin % 75 ni (yüzde yetmişbeşini) geçemez. Ancak o yerde kendisine veya eşine ait müstakil aynı cins başka bir iş yeri bulunanlar, bu yardımdan faydalanamazlar.

Bina veya işyeri sigortalı ise yapılacak yardımdan sigorta tutarı indirilir.

Madde 30. — İştirak veya müşterek mülkiyet halinde bulunan bina için hissedarlarına bu kanun hükümlerinden faydalanarak yine aynı şekilde hisseli olmak üzere yalnız bir bina yaptırılır. Ancak, yıkılan yanan, ağır hasara uğrıyan, yahut âfetle ilgili kamulaştırma dolayısıyla yıktırılması gereken yerlerdeki binalarla, âfete uğrıyabilecek bölgelerdeki binalarda, birden fazla aile ikâmet ettiği takdirde, her aile bu kanun hükümlerinden ayrı ayrı faydalanabilirler.

Madde 31. — Bu kanuna veya âfete ilişkin hükümler taşıyan diğer kanunlara göre, yapılan, yaptırılan veya yaptırılacak olan binalardan türlü sebeplerle artanlar İmar ve İskân Bakanlığınca aşağıdaki sıraya göre işleme tabi tutulur :

a) Bu binaların yaptırılmasını gerektiren âfetten sonra meydana gelmiş yeni bir âfetten zarar görenlere veya zarar görmesi muhtemel olanlara,

b) Evvelce âfetten zarar görüp bu âfetle ilgili kanunlardan türlü sebeplerle faydalanamamış bulunan o yerdeki konutsuz ailelere,

c) Genel bütçeye dâhil dairelerden âcil ihtiyacı bulunanlara tahsis edilmek üzere Maliye Bakanlığına,

d) Turistik amaçlara, kamu hizmetlerine, memurlara, halka kiraya verilmek üzere mahallî belediyelere veya köy tüzel kişilerine,

Maliyet bedeli üzerinden bu kanunun borçlandırma hükümleri uyarınca devredilir.

Yukarıdaki fıkralar gereğince devir ve temlik edilememiş bulunanlar ise genel hükümlere göre idare ve tasfiye edilmek ve elde edilen

Hü.

Geçici Ko.

Madde 33. — Bu kanun gereğince yapılacak sarfiyatı karşılamak üzere aşağıda yazılı kaynaklardan mürekkep bir Fon teşkil edilir.

A) Her yıl bütçesinin İmar ve İskân Bakanlığı bölümünün hususi faslına konulacak tahsisat,

B) Hayır kurumları mahalli idareler, mal sandıkları vesair teşekküller tarafından kabul olunacak bu maksada muhassas nakdî iane, teberru ve hibeler (aynı teberrular doğrudan doğruya Türkiye Kızılay Derneği tarafından kabul edilir ve İmar ve İskân Bakanlığının talebi ile âfete mâruz bölgelerdeki ihtiyaçlara tahsis olunur.)

C) İktisadi Devlet Teşekkülleri ile en az yarı sermayesi Devlet elinde bulunan banka ve müesseselerin safi kârlarının % 3 nisbetinde hisseler,

Ç) Bu Fon'dan inşa edilecek gayrimenkullerin borçlularından, borcun itfası için tahsil olunacak taksit ve faizler,

D) Bu paranın faizleri,

E) Âfetler dolayısıyla bu kanuna, yahut özel kanunlarına göre Devletçe yapılan veya yaptırılan binalardan, Türkiye Emlâk Kredi Bankasınca satılması gerekenlerden elde edilen gelirler.

Bu Fon İmar ve İskân Bakanlığı emrinde, Türkiye Emlâk Kredi Bankasına açılacak hesapta toplanır.

(Türkiye Kızılay Derneğine Milletlerarası Kızılay - Kızıllaç Dernekleri Birliğinin çağrısı üzerine yurt dışından yapılan nakdî ve aynı yardımlar yukarıdaki hükümler dışındadır.)

Madde 36. — Âfet bölgelerinde yeniden inşa ve tamir edilecek yapı yol, su, elektrik, kanalizasyon tesisleri, arazi temini, kadastro, harita ve imar plânı gibi imar işleri için İmar ve İskân Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile Fon'dan para ayrılır.

hasılât fon hesabına gelir kaydedilmek üzere Maliye Bakanlığına devredilir.

Fon teşkili ve fondan yapılacak yardımlar, harcama usulleri :

Madde 33. — Bu kanun gereğince yapılacak harcamaları karşılamak üzere aşağıda yazılı kaynaklardan meydana gelen bir fon teşkil edilir :

a) Her yıl İmar ve İskân Bakanlığı bütçesinin ilgili bölümüne konacak ödenek,

b) Hayır kurumları, mahalli idareler, mal sandıkları ve sair teşekküller tarafından kabul olunacak bu maksada muhassas nakdî iane, teberru ve hibeler (aynı teberrular doğrudan doğruya Türkiye Kızılay Derneği tarafından kabul edilir ve İmar ve İskân Bakanlığının talebi ile âfete mâruz bölgelerdeki ihtiyaçlara tahsis olunur.)

İktisadi Devlet Teşekküllerinin yıllık sâfi kârlarının % 3 (yüzde üç) ile sermayelerinde Devlet veya Devletin iştirak ettiği banka, şirket ve müesseselerin ve bunların katıldığı her çeşit iştiraklerin bilânçolarındaki sâfi kârlarından iştirak paylarına isabet eden kârın % 3 (yüzde üç) nisbetindeki hisseleri,

ç) Borçlulardan borcun ödenmesi için tahsil edilecek taksit ve faizler,

d) Fon hesabında tutulan paraların faizleri,

e) Âfetler dolayısıyla bu kanuna, yahut özel kanunlarına göre Devletçe yapılan veya yaptırılan binalardan Türkiye Emlâk Kredi Bankasınca satılması gerekenlerden elde edilen gelirler (Türkiye Kızılay Derneğine, Milletlerarası Kızılay - Kızıllaç Dernekleri Birliğinin çağrısı üzerine yurt dışından yapılan nakdî ve aynı yardımlar yukarıdaki hükümler dışındadır.)

Bu fon İmar ve İskân Bakanlığı emrinde, Türkiye Emlâk Kredi Bankasında açılacak bir hesapta toplanır.

Madde 36. — Âfet sebebiyle yeniden inşa ve tamir edilecek yapılar ve bunlara ait yol, su, elektrik, kanalizasyon tesisleri ile arazi ve bina temini, kadastro, harita ve imar plânı gibi işler için İmar ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile fondan para ayrılır.

Hâ.

Âfetlerden zarar görenlerden kimlere ne şekilde yardım yapılacağı, inşa edilecek binaların yerleri, yapı şartları ile inşa tarzları, tipleri ve sayıları, çeşitli kısımlarının boyutları ve diğer hususlar, istekliler arasında gözetilecek sıra esasları, yardım miktarı, müracaat ve talep şekilleri İmar ve İskân Bakanlığınca tesbit olunur.

Madde 39. — Bu kanunun 33 ncü maddesinde yazılı hisseler, yılda iki eşit taksitte Mayıs ve Kasım ayları içinde Türkiye Emlâk Kredi Bankasındaki özel hesaba yatırılır.

Süresinde yatırılmıyan hisseler, ilgili müesseselerden İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanuna göre ve gecikme zammı yerine % 5 gecikme cezası uygulanmak suretiyle Maliye teşkilâtınca tahsil olunarak aynı hesaba yatırılır.

Madde 40. — Bu kanuna göre inşa edilecek binalar veya 23 ncü maddeye göre dağıtılan arsalar borçlanma bedelleri üzerinden Türkiye Emlâk Kredi Bankası lehine birinci derecede ve sırada ipotek tesis edilmek ve borçlanma işlemleri tamamlanmak suretiyle bu kanundan faydalanacak kimselere temlik ve tescil olunur. Borçlanma bedelleri muacceliyete ait hükümleri haric olmak üzere 4947 sayılı Kanun hükümleri dairesinde tahsil edilerek Fon hesabına yatırılır. Borçlanma bedelleri evler ve dükkânlı evler için faizsiz olarak en çok 25, dükkân, fırın, otel, hamam gibi ticaret yerleri için %4 faizli ve en çok 15 yılda ve yıllık eşit taksitler halinde tahsil olunur. İlk taksit temlik tarihinden bir yıl sonra başlar. Herhangi bir taksitin zamanında ödenmemesi halinde ödenmiyen günler için % 5 faiz alınır. Vaktinden önce ödenen taksitler yıllık % 4 iskontaya tabi tutulur. Taşınmaz malın başkasına devir ve temlikinde bütün borç muacceliyet kesbeder ve bu takdirde iskonta uygulanmaz.

Âfetten hasar görmüş binaların tamiri için yapılan para yardımlarına ait borçlandırmalarda bina tapusuz ise, kefalet suretiyle veya ilgili kimsenin tapulu başka bir malının ipotek edilmesi suretiyle borçlandırma yapılır.

Geçici Ko.

Bu kanuna göre âfetlerden zarar görenlere; inşaat ve onarım için ne şekilde borçlandırma ve yardım yapılacağı, miktarı istekliler arasında gözetilecek sıra esasları, müracaat ve istek şekilleri, inşa edilecek binaların yerleri, sayıları, tipleri, yapı şartları ile inşa tarzları, çeşitli kısımlarının boyutları ve diğer hususlar İmar ve İskân Bakanlığınca tesbit olunur.

Madde 39. — Bu kanunun 33 ncü maddesinde yazılı hisseler, yılda iki eşit taksitte Mayıs ve Kasım ayları içinde Türkiye Emlâk Kredi Bankasındaki fon hesabına yatırılır.

Süresinde yatırılmıyan hisseler, ilgililerden İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanuna göre ve gecikme zammı yerine % 5 (yüzde beş) gecikme cezası uygulanmak suretiyle Maliye teşkilâtınca tahsil olunarak aynı hesaba yatırılır.

Madde 40. — Bu kanuna göre arsa olarak dağıtılan veya üzerine bina inşa edilen taşınmaz mallar, hak sahiplerine borçlandırma senetleri imza ettirilmek suretiyle verilir.

Bu taşınmaz mallar, Türkiye Emlâk Kredi Bankasının isteği üzerine tapu dairelerince hak sahipleri adına teşkil ve üzerlerine, borçlanma senetlerine dayanarak, adı geçen banka lehine kanuni ipotek tesis edilir.

Konut ve konut inşası ve sair yardımlar için yapılacak borçlandırmalar faizsizdir. Dükkân, fırın, otel, hamam gibi ticaret yerleri için yapılacak borçlandırmalar ise yıllık % 4 (yüzde dört) faize tabidir.

Borçluların hesaplarına tahakkuk ettirilecek faizler, banka ve sigorta işlemleri vergisinden muaftır.

Borçlandırma bedelleri; konut, konut inşası, arsa ve sair yardımlarda en çok 30; dükkân, fırın, otel, hamam gibi ticaret yerleri için yapılan yardımlarda ise 15 yılda ve eşit taksitler halinde tahsil edilerek fon hesabına yatırılır.

İlk taksit, ipotek tescil tarihinden, ipoteksiz borçlandırmalarda, borç senedinin imzası tarihinden itibaren 2 yıl sonra başlar.

Vâdesinde ödenmiyen taksitlerden geçen günler için yıllık % 5 (yüzde beş) nisbetinde gecikme faizi tahsil olunur. Vâdesinden evvel

Hü.

Geçici Ko.

ödenen taksitler, taşınmaz malları satmak veya satılmak suretiyle hesap kapatılması halleri hariç, % 10 (yüzde on) iskonto tabii tutulur. İskonto miktarı bankaca fon hesabından mahsubedilir.

Üst üste üç yıl taksitini ödemiye nlerin borçları muaccel kılınacağı gibi borcun tamamı ödenmeden taşınmaz malların başkalarına satılması halinde de borcun tamamı muaccel kılınır.

Muaccel kılınan hesaplar bankaca kendi usul ve mevzuatına göre takib edilir. Satışa çıkarılan taşınmaz mallara istekli çıkmadığı takdirde, banka en son yapılan satışta, takdir edilen kıymetin % 50 sine (yüzde ellisine) kadar ihaleye iştirak ederek fon hesabına satınalınabilir.

Bu şekilde satınalınan mallar, 31 nci maddeye göre işlem yapılmak üzere, İmar ve İskân Bakanlığına devredilir.

Rehin açıkları ile rehinsiz alacaklardan tahsili mümkün olmıyan alacaklar, aciz vesikasına bağlandıktan sonra, fon hesabından mahsub edilir.

Âfetten hasar görmüş binaların onarımı veya kendi yapısını kendi yapacak kimsenin için yapılan para yardımlarına ait borçlandırmalarda; taşınmaz malı tapusuz ise, ilgili kimsenin varsa başka tapulu taşınmaz malının ipotek edilmesi, yoksa, kefalet suretiyle borçlandırma yapılır.

Banka lehine tesis olunacak ipotek muamelesi bu maddenin 1 nci fıkrasına göre tapu dairelerince taktır alınmadan yapılır.

Madde 42. — Bu kanunun uygulanması dolayısıyla taşınmaz malların alım, satım, ipotek, tapu - kadastro işlemleri, yeniden inşa edilecek veya onarılacak ilgili ihale, sözleşme, ruhsatname ve sair işlemler ve bu kanundan faydalanacakların verecekleri beyanname, taahhütname ve yapacakları sözleşmeler her türlü vergi, resim ve harctan muafır.

Madde 43. — Bu kanunun birinci maddesinde yazılı âfetlerden önceye veya sonra alınacak tedbirler arasında :

e) Ecnebi memleketlerden ithal veya iç piyasadan tedarik olunacak her türlü vasıta,

Madde 42. — Bu kanunun uygulanması dolayısıyla, bütün taşınmaz malların alım, satım, ipotek ve tapu - kadastro işlemleri ile bu kanundan faydalanacak şahıslar tarafından verilecek taahhütname, beyanname ve bu şahıslarla akdedilecek sözleşmeler her türlü vergi, resim ve harctan muaf olduğu gibi, bu kanuna göre yapılmış binalar, belediyelerce alınan ruhsat harcından da muafır.

Madde 43. — Bu kanunun birinci maddesinde yazılı âfetlerden önce veya sonra alınacak tedbirler arasında :

a) Ecnebi memleketlerden ithal veya iç piyasadan tedarik olunacak her türlü vasıta, ma-

Hü.

kina, alât, gıda maddeleri ve giyim eşyası, tesis ve inşaat malzemesinin deniz, demir ve havayolları vasıtaları ile yapılan nakliyatında asgari ücret tarifeleri tatbik olunur.

Türkiye Kızılay Derneği tarafından bu maksatla yapılacak nakliyat dahi bu hükme tabidir.

b) 4, 6, 8, ve 9 ncu maddelerde sözü edilen mükelleflerden taşınma ücreti alınmaz.

c) İaşe, ibate, inşa ve tesisatta kullanılacak lüzumlu orman emvali İmar ve İskân Bakanlığının talebi üzerine Orman İdaresince tercihan maliyet bedeli üzerinden verilir. 6831 sayılı Orman Kanununun 33 ncu maddesi hükmü mahfuzdur.

d) Bu kanunda yazılı vazifeleri yerine getirmek üzere ecnebi memleketlerden İmar ve İskân Bakanlığınca ithal olunacak her türlü makina, alât, edevat ve malzeme Gümrük Resminden ve bu resim ile birlikte alınan diğer vergi ve resimlerle belediye hissesinden ve bu ithalâtla ilgili Hazine hissesinden muaftır.

Geçici Madde 6. — Bu kanunun yayımı tarihinden önce vukubulmuş âfet yerlerine Türkiye Emlâk Kredi Bankasınca borç verilen paralarla yapılan binaların bundan sonraki faizleri, bu Kanunun yayımlanmasından itibaren, toplanan Fondan karşılanır. Fondan karşılanan faizler, banka ve sigorta işlemleri vergisine tabi değildir.

Geçici Ko.

makina, alât, gıda maddeleri ve giyim eşyası, tesis ve inşaat malzemesinin deniz, demir ve havayolları vasıtaları ile yapılan nakliyatında asgari ücret tarifeleri tatbik olunur.

Türkiye Kızılay Derneği tarafından bu amaçla yapılacak nakliyat dahi bir hükme tabidir.

b) 4, 6, 8 ve 9 ncu maddelerde sözü edilen yükümlülerden taşınma ücreti alınmaz.

c) İaşe, ibate, inşa ve tesisatta kullanılacak lüzumlu orman emvali İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine Orman İdaresince tercihan maliyet bedeli üzerinden verilir. 6831 sayılı Orman Kanununun 33 ncu maddesi hükmü mahfuzdur.

d) Bu kanunda yazılı görevleri yerine getirmek üzere yabancı memleketlerden İmar ve İskân Bakanlığınca ithal olunacak her türlü makina, alât edevat ve malzeme Gümrük Resminden ve bu resim ile birlikte alınan diğer vergi ve resimlerle belediye hissesinden ve bu ithalâtla ilgili Hazine hissesinden muaftır.

Çeşitli hükümler :

Geçici Madde 6. — Bu kanunun yayımı tarihinden önce meydana gelmiş âfet bölgelerinde âfetten zarar görenlere veya zarar görüp de türlü sebeplerle bu kanundan faydalanılmıyanlara Türkiye Emlâk Kredi Bankasının kendi kaynaklarından yapılan ikrazat ile veya adı geçen bankanın yine kendi kaynaklarından inşa ederek borçlandırma suretiyle âfetzedeledere tahsis ettiği konutların maliyet bedelleri ve bu kanunun yayımı tarihine kadar bu hesaplara tahakkuk ettirdiği faizler ve henüz tahsis edemediği konutların maliyet bedelleri bu kanunla teşkil olunan fondan karşılanır ve borçlandırma, vâde ve tahsil işlemleriyle ilgili uygulamalar 40 ncu maddeye göre yürütülür.

Ancak, Türkiye Emlâk Kredi Bankasının bu alacaklarının fon hesabından tasfiye edilebilmesi ve âfetzedeleden zarar görenlerin 40 ncu madde hükmünden faydalanabilmeleri için, zarar gören kimselerin:

a) O yerde âfetin meydana geldiği tarihte, meskene malik olması ve bu meskenin âfet dolayısıyla oturulmaz bir hale gelmiş veya yasaklanmış bölge içinde kalmış olması,

Hü.

Geçici Ko.

Geçici Madde 7. — Geçici 6 ncı madde hükmü, mezkûr maddede yazılı yerlerde Türkiye Emlâk Kredi Bankasının bu Kanunun yayımından önce kendi menabii ile yaptırarak borçlanma suretiyle felâkette eșhasa fiilen tahsis ettiği meskenler için bu eșhas adına tahakkuk edecek faizler hakkında da uygulanır. Ancak :

1. — Bu madde ile geçici 6 ncı madde hükümünden faydalanabilmek için, felâkete uğrıyan kimsenin ;

a) O yerde, âfetin vukuu tarihinde meskene malik bulunması ve bu meskenin âfet dolayısıyla gayrikabili sükna bir hale gelmiş olması,

b) Türkiye Emlâk Kredi Bankasının ikraz ettiği paralarla yapılan veya Bankanın yaptırarak tahsis ettiği binanın mesken mahiyetinde bulunması,

c) Bu kanunun yayımı tarihine kadar kredi veya mesken borcu taksitlerini ve faizlerini muntazaman ödemiş olması şarttır. (Taksitlerini muntazaman ödememiş bulunanlar bu kanunun yayımlanmasından itibaren en geç altı ay zarfında birikmiş borçlarını toptan ödedikleri takdirde bu bend hükmü yerine getirilmiş sayılır.)

b) Türkiye Emlâk Kredi Bankasının borç verdiği paralarla yapılan veya Bankanın yatararak tahsis ettiği veya edeceği binanın mesken olması,

c) Bu kanunun yayımı tarihine kadar kredi veya mesken borcu taksitlerini faiz olarak ödemiş olması, şarttır.

Faizsiz olarak taksitlerini ödememiş bulunanlar bu kanunun yayımından itibaren en geç bir yıl içinde birikmiş borçlarını ödemedikleri takdirde bu bend hükmü yerine getirilmiş sayılır. Aksi takdirde kredi veya mesken borcu taksitleri ile faizlerinin borçlu kimselerden Türkiye Emlâk Kredi Bankasıncı tahsiline devam olunur.

Yukardaki esaslara göre fondan karşılanacak hesaplar faizsiz olarak kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takibeden takvim yılından itibaren 10 yıl içinde fonun mali imkânlarına uygun taksitlerle ve % 5 (yüzde beş) faizle birlikte İmar ve İskân Bakanlığınca Türkiye Emlâk Kredi Bankasına ödenir.

Geçici Madde 7. — Bu kanunun çeşitli maddelerinde düzenlenmesi öngörülen yönetmelikler hazırlanmaya kadar mevcut yönetmeliklerin bu kanuna aykırı olmıyan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Aksi takdirde kredi veya mesken borcu taksitleri ile faizlerinin borçlu eşhastan Emlâk Kredi Bankasınınca tahsiline devam olunur.

2. — (1) numaralı fıkranın (a, b, c) bendlerinde yazılı şartları haiz olup da bu madde ile geçici 6 ncı madde hükümlerinden faydalanmaya başlıyanlar tarafından kredi veya mesken borcu taksitlerinden herhangi birinin zamanında ödenmemesi halinde bu kanunun 40 ncı maddesinin % 5 faize dair hükümleri ve birbirini takibeden üç yıla ait taksitlerin ödenmemesi halinde de aynı maddenin muacceliyete dair hükümleri uygulanır. Ve faizler Fondan karşılanmaksızın borçludan tahsil edilir.

MADDE 2. — 7269 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Bu kanun gereğince yapılacak bina ve tesislere gerekli inşaat malzemeleri, İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine ilgili resmî ve özel şirket ve müesseselerce tercihli olarak ve öncelikle tahsis olunur.

EK MADDE 2. — Bir yerin genel hayatına etkili tabii âfetler dolayısıyla kurulan yeni köy ve meskûn yerlere içme suyu getirilmesi meskûn yerleri tehdit eden dere ve sel yataklarının ıslahı İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine Bayındırlık Bakanlığınca tercihli olarak öncelikle yapılır.

EK MADDE 3. — Âfete uğrıyan ve bu Kanuna göre hak sahibi olan vatandaşların Hazineye ve diğer kamu kurumlarına olan borçları geçim durumları göz önüne alınarak İmar ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine, adı geçen kurumlarca ertelenir. (Vergi Usul Kanunu ile Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümleri saklıdır.)

EK MADDE 4. — Gerek bu kanunun yayımı tarihine kadar özel kanunlara uyularak yapılan yardımlarla inşa edilen binaların, gerekse bu kanuna göre yapılmış, yapılmakta olan binaların borçlandırma bedelleri, zaruret görülen hallerde ve ilgililerin geçim durumları göz önüne alınarak, İmar ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine, Bakanlar Kurulu kararı ile maliyet bedelinin yarısına kadar indirilebilir.

MADDE 2. — 7269 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Bu kanun gereğince yapılacak bina ve tesislere gerekli inşaat malzemeleri, İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine ilgili resmî müesseselerce öncelikle tahsis olunur.

EK MADDE 2. — Bir yerin genel hayatına etkili tabii âfetler dolayısıyla kurulan yerlere içme suyu getirilmesi, meskûn yerleri tehdeden dere ve sel yataklarının ıslahı ve diğer hizmetler İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine ilgili Bakanlık ve müesseselerce öncelikle yapılır.

EK MADDE 3. — Âfete uğrıyan ve bu Kanuna göre haksahibi olan vatandaşların Hazineye ve diğer kamu kurumlarına olan borçları geçim durumları göz önüne alınarak İmar ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine, adı geçen kurumlarca ertelenir. (Vergi Usul Kanunu ile Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki kanun hükümleri saklıdır.)

EK MADDE 4. — Gerek bu kanuna veya âfete ilgili hüküm taşıyan diğer kanunlara göre yapılan veya yaptırılan binalardan, gerekse geçici 6 ncı madde hükmünden faydalananların borçlandırma bedelleri, ilgililerin geçim durumları göz önünde bulundurularak, zaruret halinde, İmar ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine, Bakanlar Kurulu kararıyla maliyet bedelinin yarısına kadar indirilebilir.

Hü.

Geçici Ko.

Bu hükümden kimlerin, ne nisbetlerde faydalanacağı Maliye Bakanlığı ile İmar ve İskân Bakanlığınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle tesbit olunur.

Bu hükümden kimlerin, ne nisbetlerde faydalanacağı Maliye Bakanlığı ile İmar ve İskân Bakanlığınca birlikte hazırlanacak bir yönetmelikle tesbit olunur.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

5 . 6 . 1964

Başbakan <i>İ. İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>K. Satır</i>
Devlet Bakanı <i>İ. S. Omay</i>	Devlet Bakanı <i>M. Yolaç</i>
Devlet Bakanı <i>N. Yetkin</i>	Adalet Bakanı V. <i>N. Yetkin</i>
Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sançar</i>	İçişleri Bakanı <i>O. Öztrak</i>
Dışişleri Bakanı <i>F. C. Erkin</i>	Maliye Bakanı <i>F. Melen</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Öktem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>A. H. Onat</i>
Ticaret Bakanı <i>F. İslimyeli</i>	Sağ. ve So. Y. Bakanı <i>K. Demir</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>M. Yüceler</i>	Tarım Bakanı <i>T. Şahin</i>
Ulaştırma Bakanı V. <i>M. Yolaç</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>
Sanayi Bakanı <i>M. Erten</i>	En. ve Tabii Kay. Bakanı <i>H. Oral</i>
Trz. ve Tanıtma Bakanı <i>A. İ. Göğüş</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>C. Uzer</i>
	Köy İşleri Bakanı <i>L. Yurdoğlu</i>